

Vad är normalt

-i Sverige

Gunnar Björing

Boksidan

Innehållsförteckning

Förord	5
Fysiska data	7
Andning	7
Avföring	7
Huvudhår	7
Längd	7
Menstruation	7
Saliv	7
Svett	7
Sperma	7
Urin	7
Vikt	7
Levnadsförhållanden	8
Namn	8
Bil-/körkortsinnehav	8
Boende	9
Bostadstyp	9
Boendeutgifter	9
Husdjur	9
Nöjdhet med livet	9
Störande grannar	9
Val av bostadsområde	10
Förändringar i bostaden	10
Boendet som äldre	10
Bastu och balkong/uteplats	10
Planlösning, storlek och utsikt	10
Ekonomi	11
Ekonomi	11
Fördelningen av hushållskostnaderna	11
Inkomst av förvärvsarbete	11
Inkomst av kapital	11
Veckopeng	11
Gudstro	12
Spöken	12
Hälsa	12
Dödsorsak	12
Läkemedel	12
Medellivslängd	12
Psykisk hälsa	13
Fysiska sjukdomar	13
Allergier	13
Cancer	13
Förstoppning	13
Könssjukdomar	13
Matförgiftning	13
Kriminalitet	14
Allmän moral	14
Andel som drabbas av brott	14
Stjåla från sin arbetsplats	14
Andel som drabbas av våld eller hot	14
Nedskräpning	14
Alkoholrelaterade brott och trafikolyckor	15

Alkoholrelaterade brott	15
Alkohol och trafikolyckor	15
Mat och dryck	15
Alkoholkonsumtion	15
Fruktkonsumtion	15
Grönsakskonsumtion	15
Efterrätter	16
Livsmedelskonsumtion	16
Lunchvanor	16
Middagsvanor	16
Näringsinnehåll	16
Rökning	16
Samliv	17
Familjeförhållanden	17
Umgänge med släkten	17
Sex & samlevnad	17
Abort	17
Barnönskan	17
Fruktsamhet	17
Förhållandet till sexualpartnern	18
Homosexualitet	18
Hur vi har sex	18
När har vi sex	18
Otrohet	19
Preventivmetoder	19
Prostitution	19
Samlagspartners	19
Samlagsdebut	19
Samlagsfrekvens	19
Sexuell oförmåga	20
Var man har sex	20
Var man träffas	20
Egenskaper hos partnern	20
Utbildningsnivå	20
Sysslor	21
Förvärvsarbete	21
Arbetstider	21
Arbetsmiljörelaterade besvär	21
Arbetsrelaterad stress	21
Arbetets svårighetsgrad	21
Arbetsuppgifter	21
Branschtillhörighet	22
Flathet emot chefer	22
Kontroll över arbetet	22
Trivsel med arbetet	22
Föreningsaktivitet	22
Hushållsarbete	22
Barnens medverkan	22
Fördelningen av hushållsarbete mellan könen	22
Livsmedelsinköp	23
Städning	23
Våtrengöring	23
Byte av lakan	23
Diskmaskin och tvättmaskin	23
Måltider	23

Personlig hygien & utseende	24
Traditioner	24
Julvanor	24
Kulturkonsumtion	24
Biografbesök	24
Bokläsning	25
Kvällstidningsläsning	25
Morgontidningsläsning	25
Radiolyssnande	26
Musiklyssnande via Internet	26
Special-/facktidskriftsläsning	26
Teaterbesök	26
TV-tittande	26
Vecko-/månadstidningsläsning	27
Reklamundvikare	27
Ledighet/semester	27
Föräldraledighet	27
Semesterresa	27
Mobiltelefonanvändning	27
Motion	27
Musicerande och sång	28
Persondatoranvändning	29
Religionsutövning	29
Skrivande	29
Spel om pengar	30
Tips, lotter, trav och dylikt	30
Aktier	30
Sportkonsumtion	30
Studier	30
Sömn	31
Umgänge	31
Referenser	32

Förord

Syftet med denna bok är dels att beskriva hur skilda förhållningssätt olika människor kan ha i ett urval av vardagliga ämnen, samt att i fall där det finns lämpliga data visa var genomsnittet för oss i Sverige är. Anledningen till att jag skrivit en bok med dessa syften är att jag ofta upplevt att vi lite till mans inte vet vad som är rimligt att kräva eller förvänta sig av sig själv och andra. Orealistiska förväntningar i synnerhet på en själv eller ens livskamrat tror jag är grunden till många fall av missbelåtenhet med livet.

Gunnar Björing

Copyright: Bokförlaget Boksidan 2003 & 2012
Box 558
146 33 Tullinge

Vad är normalt - i Sverige, ISBN-nummer: 978-91-86199-08-1

Du får gärna kopiera denna bok, men sätt då in 5 kronor per kopia på Boksidans plusgirokonto: 199 84 51-7, eller bankgirokonto: 5459-3074. Skriv på inbetalningskortet att det gäller boken "Vad är normalt - i Sverige". Du är också välkommen att besöka vår hemsida www.boksidan.com.

Källmaterialet

Denna bok är baserad på data från diverse undersökningar som är utförda av etablerade opinionsinstitut såsom Sifo och data från statliga databaser.

De data som presenteras är främst baserade på intervju- och enkätundersökningar bland oss som bor i Sverige (se vidare i referenslistan). I majoriteten av fallen var de tillfrågade slumpmässigt utvalda bland de som var mellan 15-84 år, när undersökningarna gjordes. Här presenteras dessa data som procentandelar av de som svarade (vilket som regel är avsett att motsvara den vuxna befolkningen i Sverige). Oftast beskrivs också resultaten i termerna: mindre vanlig, ganska vanlig, vanlig, mycket vanlig och de flesta.

Mindre vanlig/ganska få= 0-10%.

Ganska vanlig/ganska många= 10-25%.

Vanlig/många= 25-50%.

Mycket vanlig/majoriteten > 50%.

De flesta > 70%.

Fysiska data

I detta kapitel sammanfattas en mängd allmänt vedertagna fysiska data om oss som bor i Sverige.

Andning

Normalt andas unga friska personer 12-14 gånger per minut när de är i vila och varje andetag innehåller 0,4 - 0,5 liter luft (Nienstedt M. 1985).

Avföring

Det bildas cirka 150 gram avföring per dygn (Nienstedt M. 1985). Avföringen består till två tredjedelar av vatten, samt cellulosa, bakterier samt rester av celler som lossnat från tarmarna. Ju större intag av cellulosarika födoämnen, såsom rotfrukter och fullkornsbröd, desto mer avföring.

Huvudhår

Vi har nästan 100.000 hårstrån på huvudet och de växer i regel 0,4 millimeter per dygn (Nienstedt M. 1985).

Längd

Medellängden för män mellan 16-84 år är 179,4 cm och för dito kvinnor 165,5 cm (SCB, 2005).

Menstruation

En menstruationscykel varar cirka 28 dygn (Nienstedt M. 1985). Vid blödningens första dag förlorar hon 3-50 ml blod, men mängden vätska är större eftersom blodet är utspätt med bland annat sekret från livmodersslemhinnan.

Saliv

Vi utsöndrar cirka 1-1,5 liter saliv per dygn (Nienstedt M. 1985).

Svett

Svett består främst av vatten och natriumklorid. Vid låga temperaturer utsöndras 0,5-1 liter svett per dygn (Nienstedt M. 1985).

Sperma

Sperma består av spermier och sädesvätska. En utlösning består normalt av 2-4 milliliter sperma (Nienstedt M. 1985).

Urin

En vuxen person utsöndrar 1-2,5 liter urin per dygn beroende på kroppsstorleken, mängden föda och dryck, ålder samt mängden svett som utsöndras (Nienstedt, M. 1985). Blåstömningsbehovet börjar normalt när cirka 250 milliliter urin samlats i urinblåsan. När över 450 milliliter samlats i blåsan är tömningsbehovet akut.

Vikt

Medelvikten för män mellan 16-84 år är 81,9 kg och för dito kvinnor 66,7 kg (SCB, 2005). Majoriteten (2/3) anser sig vara normalviktiga, emedan 1/3 tycker att de är överviktiga (Sifo 2003: projekt 1510646). Enligt en annan källa (SCB 1998: 290) är majoriteten av oss i åldrarna 16-84 år, normalviktiga (män 51%, kvinnor 50%). Men det också många som är överviktiga (män 45%, kvinnor 45%). Det emellertid ganska få som är direkt feta (män 7%, kvinnor 12%). Det dock ännu färre som är underviktiga (män 4%, kvinnor 5%).

Levnadsförhållanden

Här presenteras data på boende, ekonomi, hälsa, sexliv med mera. Dessa data är insamlade av offentliga myndigheter och privata marknadsundersökande företag. För ytterligare data kring hur mycket tid vi använder för olika sysslor, rekommenderar jag att söka i SCB:s rapporter baserade på deras levnadsnivåundersökningar.

Namn

Det vanligaste kvinnonamnet¹ i Sverige (SCB 2009: sidan 607, data från år 2008) är Marie (445.404 personer), varav 18,4% hade det som tilltalsnamn. Därefter följer Anna (303.759 personer varav 37,8% har det som tilltalsnamn, Margareta (256.604, 10,3%), samt Elisabeth (198.870, 10,0%) och Eva (192.306, 47%).

Det vanligaste mansnamnet¹ i Sverige (SCB 2009: sidan 606) är Erik (302.308 personer), varav 21,3% har det som tilltalsnamn. Därefter följer Lars (235.806 personer varav 43,5% har det som tilltalsnamn, Karl (212.202, 28,5%), samt Anders (192.783, 43,1%) och Johan (172.276, 44,5%).

Det vanligaste efternamnet¹ i Sverige (SCB 2009: sidan 608) är Johansson (265.308 personer). Följt av Andersson (263.518), Karlsson (201.681), samt Nilsson (178.845) och Eriksson (142.959).

1. Varje stavningssätt redovisas i statistiken som ett eget namn. Således skiljer den på, exempelvis, Elisabeth och Elisabet. Ifall dessa två stavningssätt slås ihop, heter 354.371 kvinnor Elisabeth/Elisabet.

Bil-/körkortsinnehav

Enligt Statens institut för kommunikationsanalys (SCB 2009: I: tabell 223-225, data från den 31 december år 2008) finns det 4.258.463 icke avställda personbilar i Sverige. Om dessa bilar fördelas över befolkningen från 20 år och uppåt år blir det 0,6 bilar per person. Av dessa ägs 52,2% av män, respektive 27,3% av kvinnor. 14,1% av bilarna är av årsmodell 1990 eller äldre. Enligt Vägverket (SCB 2009: tabell 227, data från den 31 december år 2008) har 5.897.522 personer körkort för bil. Vilket är cirka 78% av befolkningen över 18 år. De flesta (män 86%, kvinnor 80%) har också tillgång till bil (SCB 2002: II, data från SCB:s undersökningar av levnadsförhållandena).

Boende

Bostadstyp

Enligt SCB (SCB 2002: I, tabell 161, data från år 1999, nutida data saknas) bor de flesta (60%) i småhus (villor och liknande). I genomsnitt har varje boende 2 rumsenheter (inklusive kök), hushåll med en boende har 3,26 rumsenheter; två boende 2,24; tre boende 1,71; fyra boende 1,41 och hushåll med fem boende har 1,21 rumsenheter per person. Majoriteten (55%) har normalstor bostad i förhållande till hushållets storlek och många (36%) har en stor bostad. Det är få (7%) som har mycket stor bostad och det är ännu färre (2%) som är trångbodda² (SCB 2002: IV, tabell 3 utrymmesstandard). Många (män 48%, kvinnor 47%) har tillgång till fritidshus (SCB 2002: II).

2. Som trångbodda räknas de som har mer än två boende per rum (kök och vardagsrum oräknat). Enpersonshushåll räknas inte som trångbott.

Boendekostnader

Den genomsnittliga boendekostnaden för enpersonshushåll i egen villa är 50.000 kr/år, medan det kostar 36.000 kr för dom som bor i en bostadsrätt och 37.000 kr för dom som bor i hyresrätt (SCB 2002: III, data från år 2000, nutida data saknas). Motsvarande siffror för gifta med barn är i egen villa är 79.000 kr/år, 74.000 kr för bostadsrätt och 61.000 kr för hyresrätt.

De flesta (53%) anser att elkostnaden utgör en ganska eller mycket liten andel av boendekostnaden (Sifo 2011: projekt 1523775). Kanske för att ungefär 40% av de som bor i småhus i någon mån värmer upp den med ved eller dylikt (SCB, 2004).

Husdjur

Enligt Sifo (Sifo 1994: projekt 3241080) är det ganska många (37%) som lever i ett hushåll där det finns en fågel, eller något pälsdjur såsom hund eller katt.

Nöjdhet med livet

Majoriteten (Sifo 1996: projekt 3261600) av oss (män 61%, kvinnor 57%) är på det hela taget ganska nöjda med livet. Det är också många som är mycket nöjda (män 31%, kvinnor 34%). Emedan det är få som är ganska missnöjda (män 4%, kvinnor 6%), helt missnöjda (män 2%, kvinnor 2%), eller tveksamma (män 1%, kvinnor 2%).

Många (män 43%, kvinnor 41%) tycker att det blivit något bättre än vad de förväntade sig för tio år sedan. Ganska många (män 21%, kvinnor 23%) tycker emellertid att det blivit något sämre och ungefär lika många (män 20%, kvinnor 20%) tycker att det blivit mycket bättre. Det är ganska få (män 9%, kvinnor 7%) som tycker att det blivit mycket sämre, eller som är tveksamma (män 7%, kvinnor 9%).

Störande grannar

Majoriteten (Sifo 1996: projekt 3251970) störs aldrig av sina grannar oavsett om de bor i lägenhet eller i ett eget hus (lägenhetsboende 67%, villa/radhusboende 89%, boende på landet 93%). Få personer (1- 3%) anser att de ofta störs av sina grannar. Band dem som störs ibland, dominerar dom som bor i lägenhet (13%), jämfört med dem som bor i villa/radhusboende (2%) och de som bor på landet (0%).

Val av bostadsområde

Enligt Sifo (Sifo 1995: projekt 3242560) vill de flesta bo som de bor. Detta gäller framför allt de som bor på landsbygden (cirka 90% av dem är nöjda med att bo där de bor), men även de som bor i en förstad eller förort (cirka 70%), eller i centrum (cirka 65%).

De flesta (cirka 75%) anser att det är viktigast att det finns grönområden i närmiljön och att det är viktigt att området är lugnt och störningsfritt (cirka 70%). Den vanligaste orsaken för att flytta från den nuvarande bostaden är att kostnaden är för hög (cirka 60% svarade så). Den näst vanligaste orsaken är stökiga och störande grannar.

En annan undersökning av Sifo (Sifo 2002: projekt 3826070) pekar också på att många tycker att det är viktigt att det är nära till naturen och grönområden (män 30%, kvinnor 35%) och att det är ett lugnt bostadsområde (män 36%, kvinnor 36%). Ganska många (män 13%, kvinnor 15%) tycker att det är viktigt att det finns bra kommunikationer till området och att det är nära till affärer (män 10%, kvinnor 16%), samt säkert och tryggt (män 15%, kvinnor 16%). Det är också ganska många som tycker att det är viktigt att det är vackert och trevlig utemiljö (män 18%, kvinnor 22%) och att det är barnvänligt (män 13%, kvinnor 20%). Ganska få (män 7%, kvinnor 6%) tycker att det är viktigt att fastigheten har hög standard eller att det är få invandrare i området (män 2%, kvinnor 3%), eller att det är nära till jobbet (män 8%, kvinnor 9%).

Förändringar i bostaden

De flesta (både män och kvinnor cirka 74 %) vill förändra sin bostad (Temo 2002). Det vanligaste (både män och kvinnor cirka 27%) är att vilja bygga om köket, vilket oftast innebär att byta ut den fasta köksinredningen. Näst vanligast är det att vilja bygga om badrummet, och innebär oftast att byta ut den fasta badrumsinredningen.

Boendet som äldre

Många (46%) vill bo kvar i bostaden även då de blivit gamla (Sifo 2003: projekt 1510903).

Bastu och balkong/uteplats

Det är ganska vanligt att ha tillgång till bastu i den egna bostaden (15% av befolkningen, SCB 2004, data från 1999). Ännu vanligare är det enligt samma undersökning (data från 2002) att ha tillgång till balkong eller egen uteplats på marken (92% hade det).

Planlösning, storlek och utsikt

Majoriteten (83%) är nöjda med bostadens planlösning, storlek (80%) och 75% är nöjda med utsikten (SCB 2004).

Ekonomi

Fördelningen av hushållskostnaderna

Enligt Temo (DN/Temo 2002) delar majoriteten (över 50%) av alla sammanboende lika på familjens utgifter. Det är också ganska många förhållanden (cirka 33%) i vilka den som tjänar mest betalar den största delen av utgifterna.

Inkomst av förvärvsarbete

Den genomsnittliga månadslönen för arbetare i den privata sektorn (SCB 2009: tabell 305, data från 2008) är för män 23.600 och för kvinnor 21.000 kr. Emedan de manliga tjänstemännen i genomsnitt tjänar 36.100 kr/månad och de kvinnliga dito drar in 28.200 kr/månad. I statlig sektor är medellönen för män 31.000 kr och för kvinnor 27.200 kr. I den kommunala sektorn är motsvarigheten 24.700 kr för män och 22.800 kr för kvinnor. I landstingssektorn är motsvarigheten 36.500 kr för män och 26.500 kr för kvinnor. Män med maximalt 9 år utbildning tjänar i medeltal 24.700 kr i månaden (tabell 306) emedan dito kvinnor tjänar 21.400 kr. De med maximalt 2 års gymnasieutbildning tjänar något mer (män 26.300 kr, kvinnor 22.600 kr), de med längre gymnasieutbildning tjänade emellertid inte mer (män 26.200 kr, kvinnor 22.400 kr). De som hade en eftergymnasial utbildning kortare än tre år tjänar: män 32.100 kr och kvinnor 25.800 kr. De med en eftergymnasial utbildning längre än tre år tjänar: män 38.200 kr, kvinnor 29.100 kr. Forskarutbildade män tjänar i genomsnitt 46.400 kr och dito kvinnor tjänar 39.100 kr.

Inkomst av kapital

Den genomsnittliga ränteinkomsten är 4.204 kr (Riksskatteverket 2001, data från 1999). I genomsnitt taxerar vi reavinster på 10.358 kr inklusive avdrag för reaförluster. Slutligen betalar vi i genomsnitt 6.056 kr i skuldräntor.

Veckopeng

Temo (Temo 2001) har visat att många barn (pojkar 38%, flickor 40%) får månadspeng. Näst vanligast är veckopeng (pojkar och flickor 30%). Det är också ganska vanligt att få pengar vid behov (pojkar 28%, flickor 31%). Det är ganska få som får hela eller delar av barnbidraget (pojkar 5%, flickor 9%). Det är också ganska få som inte får några pengar alls för eget bruk (pojkar 5%, flickor 4%). Pojkar får i genomsnitt 189 kr/månad, emedan flickor får 252 kr/månad. Veckopeng är vanligast bland barn i åldrarna 7-9 år (i genomsnitt 74 kr/månad) emedan månadspeng är vanligast bland dem som är mellan 13-15 år (i genomsnitt 434 kr/månad). Det mesta (54%) används till godis/snacks/glass/läsk. En majoritet av barnen (63%) sparar emellertid även pengar. I genomsnitt sparar barnen 19% av de pengar de får.

Gudstro

Enligt Sifo (Sifo 2000: projekt 3805270) är det vanligt att tro att det finns en högre makt (39% av männen och 52% av kvinnorna). Det är ganska vanligt att tro att det finns en gud (10% av männen och 16% av kvinnorna). Emedan det är mindre vanligt att tro att det finns en gud och att Jesus är världens frälsare (6% av männen och 10%). Det är emellertid också vanligt att inte tro på något av det (43% av männen och 20% av kvinnorna).

Det är få som, så gott som varje dag, ber en kort stund på morgonen eller på kvällen (10% av männen och 16% av kvinnorna), eller mediterar så gott som varje dag (10% av männen och 18% av kvinnorna).

Enligt en annan undersökning av Sifo (Sifo 2000: projekt 6815520) är det ganska många (30%) som mycket ofta eller ganska ofta kommer i kontakt med bibeln på något sätt.

Ytterligare en annan undersökning av Sifo (Sifo 1998: projekt 4181100) visar att de flesta män och majoriteten av kvinnorna (män 80%, kvinnor 58%) inte tror på reinkarnation (alltså återfödelse). Få män, men ganska många kvinnor (män 8%, kvinnor 17%) tror dock på det. Övriga tror delvis (män 6%, kvinnor 13%) eller vet ej (män 7%, kvinnor 12%).

Spöken

Majoriteten (57%) tror inte att människor går igen (Sifo 2012: projekt 1524152) och ännu fler (79%) har aldrig sett eller känt att de varit i kontakt med, eller haft en förnimmelse av, en någon som är död.

Hälsa

Dödsorsak

Den vanligaste dödsorsaken³ (Socialstyrelsen 2002, data från år 2000) är sjukdomar i hjärtat och/eller blodkärl (män 46%, kvinnor 47%). Den näst vanligaste dödsorsaken är cancer (män 25%, kvinnor 22%), följt av sjukdomar i andningsorganen (män och kvinnor 7%). Få människor avlider på grund av någon annan dödsorsak såsom skador och förgiftningar (män 6%, kvinnor 3%) eller matsmältningsorganens sjukdomar (män och kvinnor 3%).

- ^{3.} Dödsorsaken är den sjukdom eller skada, som inledde den kedja av sjukdomshändelser som direkt ledde till döden eller de omständigheter vid en olycka eller våldshandling som framkallade den dödliga skadan. Varje avliden har endast en underliggande dödsorsak.

Läkemedel

Enligt Socialstyrelsen (Socialstyrelsen 1998) använder majoriteten, någon gång under en tvåveckorsperiod, läkemedel (män 68%, kvinnor 85%) Några av de i rapporten redovisade läkemedlen är: hostmedicin (män 9%, kvinnor 12%); penicillin/sulfa (män 2%, kvinnor 4%); vitaminer eller liknande (män 23%, kvinnor 34%); magsårsmedicin (män 3%, kvinnor 4%); naturläkemedel (män 8%, kvinnor 15%); smärtstillande medel utan recept (män 35%, kvinnor 49%), därav regelbundet (män 1,2%, kvinnor 3,0%); smärtstillande medel med recept (män 8%, kvinnor 14%); sömnmedel, regelbundet (män 1,6%, kvinnor 2,3%); antidepressiva medel, regelbundet (män 1%, kvinnor 2%); nervlugnande medel, regelbundet (män 1%, kvinnor 1%).

Medellivslängd

Medellivslängden är 77 för män och 82 år för kvinnor (SCB 1998: 317, data från 1998).

Psykisk hälsa

Majoriteten (Sifo 2001: projekt 3815030) av oss (män 95%, kvinnor 93%) anser att de mår mycket eller ganska bra psykiskt. Emedan få (män 4%, kvinnor 6%) anser att de mår ganska eller mycket dåligt psykiskt. 40% av männen och 45% av kvinnorna anser att de någon gång under det senaste året känt sig deprimerade. Emedan 60% av männen och 54% av kvinnorna anser motsatsen.

Enligt Socialstyrelsen (Socialstyrelsen 1998) är det ganska vanligt att känna ängslan, oro eller ångest (män 11,4%, kvinnor 19,7%).

Fysiska sjukdomar

Enligt Socialstyrelsen (Socialstyrelsen 1998) är det ganska vanligt att vi besöker läkare någon gång under en treårsperiod (män 24%, kvinnor 28,2%). Det är vanligare bland de som är över 65 år (30-40%), jämfört med de som är mellan 16-65 år (cirka 20%). Den vanligaste orsaken är sjukdom i rörelseorgan (18,0%), cirkulationssjukdom (13%), högt blodtryck (7,4%), eller nervsjukdom (7,0%).

Det är (Socialstyrelsen 1998) vanligt att lida av ryggsmärtor, ryggvärk, ischias, eller höftsmärtor (män 33,8%, kvinnor 41,8%). Det är också vanligt att lida av värk i skuldror, nacke, eller axlar (män 30,3%, kvinnor 49,3%). Det är likaså vanligt att känna värk eller smärtor i händer, armbågar, ben eller knän (män 25,1%, kvinnor 33,6%). Bland kvinnor är det även ganska vanligt med återkommande huvudvärk eller migrän (män 8,9%, kvinnor 17,6%).

Allergier

Drygt en tredjedel av oss har någon form av allergi eller annan överkänslighet (Socialstyrelsen 1997). Men enligt Sifo (Sifo 1994: projekt 3241080) lever en tredjedel i hushåll där minst en person är allergisk mot något, vilket tyder på att socialstyrelsens data är en överskattning

Cancer

Bland män är den vanligaste tumörformen prostatacancer (26,9% av cancerfallen) och bland kvinnor är bröstcancer vanligast (27,1%) (SCB 1998: pressmeddelande nr 7).

Förstoppning

Det är (Sifo 2002: projekt 3816230) ganska många (20%) som ibland känner sig förstoppade i magen. Det är vanligare bland kvinnor och det är fler tillfällen då de blir förstoppade. De som brukar bli förstoppade känner ofta besvär av detta, till exempel uppsvälldhet (66%), eller dåligt humör (32%).

Könssjukdomar

En undersökning (Folkhälsoinstitutet 2000: 17) visar att cirka var femte man och kvinna någon gång haft en könssjukdom, och sex procent har haft det mer än en gång. Bland de som är 25-49 år, har drygt var tredje haft en könssjukdom. De som har haft en könssjukdom har i genomsnitt haft 22 partners jämfört med 8 bland de som aldrig haft en könssjukdom. Drygt hälften av kvinnorna och en tredjedel av männen som medverkade i Lewins undersökning och hade haft könssjukdomar, trodde att de blivit smittade av en stadigvarande partner.

Matförgiftning

Ca 6% av Sveriges befolkning matförgiftas varje år, hälften av dessa matförgiftas av mat som de själva har lagat (Livsmedelsverket 1998).

Kriminalitet

Allmän moral

Enligt Sifo (Sifo 1996: projekt 3251970) skulle majoriteten av oss inte göra något om vi såg vår granne arbeta trots att han/hon är arbetslös och går på A-kassa. Något färre, men ändå en majoritet, skulle inte heller göra något om en sjukpensionerad bekant arbetade extra. Berättar arbetskamraten om ett lyckat skattefusk skulle ytterst få ringa skattemyndigheten och tala om detta. Istället skulle de tala om för arbetskamraten att det är fel att fuska eller bara låta det passera. Ifall de får vetskap om att någon bränner sprit hemma skulle en av fem betona olagligheten i detta, en av sju skulle be att få köpa några flaskor och lika många skulle rapportera till polisen. Varannan ställer sig dock tveksam till hur de skulle agera.

Andel som drabbas av brott

Brottsförebyggande rådets (Brottsförebyggande rådet 2002) statistik visar att det årligen anmäls över en miljon brott i Sverige, vilket är 13 brott per 100 invånare. Av dessa utgör stöld ur motorfordon 12%, skadegörelse 11%, cykelstölder 6%, misshandel 5%, inbrott i bostad 1,2%, och sexualbrott 0,8%.

Enligt Sifo (Sifo 2002: projekt 3826070) har en ganska stor andel av hushållen drabbats av stöld någon gång under de senaste tre åren, såsom cykelstöld (män 25%, kvinnor 23%), bilinbrott (män 19%, kvinnor 16%). Emedan ganska få hade drabbats av stöld ur förråd/uthus (män 10%, kvinnor 7%), skadegörelse (män 10%, kvinnor 9%), inbrott (män 7%, kvinnor 6%). Många är också rädda för inbrott (män 26%, kvinnor 35%).

Stjåla från sin arbetsplats

Enligt Sifo (Sifo 1998: projekt 3281820) har majoriteten (män 49%, kvinnor 61%) aldrig tagit något från sin arbetsplats. Men det är också många som flera gånger tagit något (män 45%, kvinnor 33%).

Andel som drabbas av våld eller hot

Det är få av oss mellan 16-84 år (män 10%, kvinnor 6%) som under en ettårsperiod blir utsatta för våld eller hot (SCB 1997: Levnadsförhållanden rapport 91). Av dessa drabbas 4% av någon form av fysiskt våld. En procent av dem får så stora skador att de söker läkarbehandling, av dessa är 75% män. De dominerande grupperna är yngre män (ofta i samband med nöjesliv och i centrala delar av städerna), kvinnor (som blir utsatta för våld i bostaden), samt vissa yrkesgrupper (till exempel poliser och väktare).

Enligt Sifo (Sifo 2002: projekt 3826070) är det en liten andel av hushållen där någon drabbats av våld eller hot (män 6%, kvinnor 5%), eller misshandel (män 2%, kvinnor 3%). De flesta (män 94%, kvinnor 85%) hävdar också att de aldrig är rädda i sitt bostadsområde. En del är emellertid rädda ibland (män 6%, kvinnor 13%). Bland dem som ibland är rädda är många rädda för att bli överfallna (män 26%, kvinnor 41%).

Nedskräpning

De flesta (61%) hävdar att de aldrig skräpar ner på gatan eller i naturen (Sifo 2007: projekt 1515606).

Alkoholrelaterade brott och trafikolyckor

Alkoholrelaterade brott

Alkohol spelar en stor roll vid våldsbrott. Ca 70% av alla gärningsmän och ungefär 40% av alla offer för polisanmält våld är alkoholpåverkade (Folkhälsoinstitutet 1998). Dessutom sker en stor del av det polisanmälda våldet i anknytning till restauranger och andra platser där alkohol serveras.

Alkohol och trafikolyckor

I 3,5% av alla trafikolyckor med motorfordonsförare inblandade, misstänks någon av förarna vara alkoholpåverkad (Folkhälsoinstitutet 1998).

Mat och dryck

Alkoholkonsumtion

Utslaget på alla invånare över 14 år säljer Systembolaget 3,9 liter ren alkohol per person under ett år (Folkhälsoinstitutet 1998) Den största delen av alkoholen säljs i form av vin. Därtill kommer alkohol som importeras av privata företag och säljs direkt till restauranger. Dessutom är det ganska många (21%) som någon gång under en ettårsperiod dricker hemtillverkad sprit.

De flesta (80%) tycker det är bra att alkoholreklam i radio och TV är förbjudet (Sifo 2011: projekt 1522398). Och majoriteten (78%) är emot att kanaler baserade i Storbritannien, trots förbudet, sänder sådan reklam riktad emot Sverige.

Fruktkonsumtion

Enligt Sifo (Sifo 1995: projekt 3242040) äter majoriteten (män 53%, kvinnor 66%) en portion frukt 1-2 gånger per dag. Men det är också ganska många (31%) som äter en frukt mindre än en gång per dag. Många (54%) anser att de äter tillräckligt med frukt, men det är också många (43%) som inte gör det. Den främsta orsaken till att inte äta frukt oftare är att redan anse sig äta tillräckligt med frukt (42%). Andra orsaker är att inte ha frukt tillgängligt (14%), att det är för dyrt (10%) och att inte tåla det (9%).

Grönsakskonsumtion

Samma institut (Sifo 1995: projekt 3242040) har också visat att majoriteten (79%) äter en portion grönsaker 1-2 gånger per dag. Men ganska många (14%) äter en portion grönsaker mindre än en gång per dag.

Majoriteten (60%) tycker att de äter tillräckligt med grönsaker, fast det är också många (39%) som skulle vilja äta mer. Den vanligaste orsaken till att inte vilja äta mer grönsaker är att anse att konsumtionen redan är tillräcklig (53%). Därefter nämns orsaker som att inte ha grönsaker tillgängligt (9%), att det beror på smaken (8%) eller att det är för dyrt (7%). 5% tycker att det tar för lång tid att tillreda, 3% är inte vana vid att äta grönsaker och lika många (3%) säger att det beror på slöhet och slarv. 2% av de tillfrågade uppger att de inte tål grönsaker eller att de är allergiska och lika många säger att det inte blir av.

Enligt en annan studie av Sifo (Sifo 2001: projekt 3615210) äter de flesta, av dem som äter lunch på restaurang, sallad från salladsbordet (män 88%, kvinnor 67%). Många (cirka 40%) har dressing på salladen.

Efterrätter

Glass förefaller vara den mest populära efterrätten att bjuda på ifall någon får gäster. Då ganska många (33%) bjuder helst på glass (Sifo 2004: projekt 1512076) emedan övriga efterrättsalternativ i undersökningen, som fruktsallad och tårta alla hamnade under 10% av de tillfrågade. Gräddglass är mest populärt (64% håller gräddglass som favorit framför andra typer, Sifo 2004: projekt 1512370) och en tredjedel av oss äter glass varje vecka. Oftast i form av paketglass (43%) och vanilj är den populäraste smaken (46% håller den som favorit).

Livsmedelskonsumtion

Enligt Jordbruksverket (SCB 2000: tabell 7.4, data från år 2000) äter⁴ vi livsmedel för i genomsnitt över 1.000 kr i månaden (män 1.330 kr, kvinnor 1.050 kr, barn 7-10 år 1.000 kr, barn 7-10 år 830 kr). Om den totala dokumenterade mängden inköpta livsmedel under ett år lades i en kasse skulle värdet i den kassen fördelas ungefär enligt följande (Konsumentverket 1997): "övriga livsmedel" 25%, kött 16%, mjölk, grädde och ost 10%, godis, chips och glass 8%, grönsaker, rotfrukter och potatis 7% bröd, pasta och dyliskt 7%, frukt och bär 7%, öl, läsk och mineralvatten 5%, kaffebröd, sötningsmedel, sylt och marmelad 4%, kaffe, te och kakao 3%.

4. Ifall samtliga måltider äts hemma och/eller på jobbet i form av matlådor.

Lunchvanor

Många (50%, Sifo 2001: projekt 3615210) av de som äter lunch på restaurang väljer en utpräglad köttträtt (helt kött, köttfärs, köttgryta eller korv). Det är också många som väljer rätter som inte är utpräglade fisk- eller köttträtter (29%). Ganska många väljer fiskrätter (19%) och några få (2%) väljer en rätter utan animaliska produkter (vegetarisk mat). De flesta män som äter lunch på restaurang gör det varje vardag (män 71%, kvinnor 31%). Bland kvinnor är det vanligare att äta ute som mest en gång i veckan (män 12%, kvinnor 50%). Den vanligaste orsaken till att välja en viss lunchrestaurang är att den har god mat (män 70%, kvinnor 85%). Övriga faktorer som många anger som viktiga vid valet av restaurang är: geografiskt läge (49%), god service (44%) och god miljö (31%). Det är ganska många som tycker att följande faktorer också är viktiga: urvalet av maträtter (23%), priset (20%), att få sällskap (18%), eller utbudet av tillbehör (14%).

Middagsvanor

Återigen enligt Sifo (Sifo 2000: projekt 3805040) äter majoriteten middag hemma de flesta vardagarna (män 78%, kvinnor 80%). En ännu större andel äter oftast middag hemma även på helgerna (män 86%, kvinnor 87%).

Näringsinnehåll

Statens Jordbruksverk hävdar (SCB 2002: I, tabell 368, data från 1999) att vi äter i genomsnitt 121 gram fett, 340 gram kolhydrater och 94 gram proteiner per person och dag.

Rökning

Rökning är ganska vanligt i Sverige (män 20%, kvinnor 25%, Sifo 2000: projekt 3805450). Bland män är snusning också ganska vanligt (män 26%, kvinnor 2%). Det mest vanliga är emellertid att inte göra någondera (män 58%, kvinnor 76%).

Samliv

Familjeförhållanden

Enlig folkbokföringen (SCB 2002: I, data från år 2000) består 54% av alla hushåll av en person. Det är ungefär lika många män som kvinnor som bor i ensamhushåll. 17% av alla hushåll består av två sammanboende personer utan barn. 17,2% består av sammanboende par med barn där det yngsta barnet är mellan 0-17 år, 4,7% består av ensamstående kvinnor med barn och 0,9% består av dito män.

Enligt SCB (SCB 1997: Statistik-socialtjänst 1997: 2) har hälften av alla nyfödda barn gifta föräldrar och majoriteten (90%) av dem som inte har gifta föräldrar, har sammanboende föräldrar.

Enligt Sifo (Sifo 2000: projekt 3806590) bor majoriteten som har barn under 10 år tillsammans med barnens mamma/pappa (män 85%, kvinnor 80%). Många av dem som bor med barnet/barnens andra förälder (män 66%, kvinnor 50%) anser att båda två bär det praktiska huvudansvaret för barnet/barnen. Många av dem känner mycket ofta eller ganska ofta skuld känslor för att de inte har tillräckligt med tid för barnen (män 36%, kvinnor 47%). Emedan emellertid ännu fler, ganska sällan eller aldrig, anser att så är fallet (män 63%, kvinnor 51%).

Majoriteten (80% av männen och 81% av kvinnorna) anser att det skulle vara ganska eller mycket jobbigt att hamna i en skilsmässa (2004: projekt 1512206).

Umgänge med släkten

De flesta (93%) umgås med någon/några av sina släktingar (Sifo 2005: projekt 1514122) och majoriteten (59%) gör det minst en gång i veckan.

Sex & samlevnad

Abort

Knappt var tredje graviditet bland kvinnor över 25 år avbryts genom abort (Folkhälsoinstitutet 2000: 17). I åldersgruppen kvinnor 18-24 år har 49% av de som varit gravida gjort abort. Andelen upprepade aborter visar sig vara störst i åldern 35-49 år, i den gruppen har var fjärde kvinna genomgått två aborter. Och enligt Socialstyrelsen (Socialstyrelsen 2000) avslutas ungefär 26 av 100 kända graviditeter med abort.

Barnönskan

Drygt 3% av oss ville åstadkomma en graviditet vid det senaste samlaget (Folkhälsoinstitutet 2000: 17). Bland 25-34 åringarna svarade nästan var tionde person att de när en önskan att få barn. Nästintill var femte kvinna i åldern 25-34 år har erfarenhet av att under minst sex månader ha försökt att bli gravid utan att lyckas. Majoritet (Sifo 2000: projekt 3806590) av de som redan har barn, vill skaffa fler barn (män 67%, kvinnor 59%). Men det är många av de som inte har barn som inte heller vill skaffa barn det just nu eller aldrig vill göra det (män 30%, kvinnor 35%). I en annan Sifo-studie (2004: projekt 1512206) svarade 60% av männen och 76% av kvinnorna att det skulle vara ganska eller mycket jobbigt att hamna i ofrivillig barnlöshet.

Fruksamhet

Den genomsnittliga fruktsamheten i Sverige är ungefär 1,5 barn per kvinna (SCB 1998: 053).

Förhållandet till sexualpartnern

Enligt Folkhälsoinstitutet (Folkhälsoinstitutet 2000: 17) är det flesta gifta med den de har sex med (49% av männen och 53% av kvinnorna). Det är också ganska vanligt att man är sambo med honom/henne (22% av männen och 23% av kvinnorna). Stadig partner som inte delar samma bostad är också ganska vanligt (omkring 14% av de tillfrågade). Att det senaste samlaget genomfördes tillsammans med en vän eller tidigare partner är mindre vanligt (2-6% av de tillfrågade). Ingen av de tillfrågade kvinnorna och mindre än en procent av männen var vid det senaste samlaget med en prostituerad och endast en procent av dem hade samlag med någon de inte kände tidigare.

Homosexualitet

Enligt Folkhälsoinstitutet (Folkhälsoinstitutet 2000: 17) föredrar cirka 2% att enbart vara med personer av samma kön. Vidare har några procent av männen och drygt 17% kvinnorna fantiserat sexuellt om människor av samma kön.

Hur vi har sex

Vaginalt samlag är den helt dominerande formen av sex (95% av männen och 94% av kvinnorna gjorde det under det senaste samlaget, Folkhälsoinstitutet 2000: 17). Stimulans av könsorganen med hjälp av händerna är också mycket vanligt (59% av männen och 72% av kvinnorna blev stimulerade med handen vid det senaste samlaget). Stimulans av könsorganen med hjälp av munnen är ganska vanligt (omkring 25% av de tillfrågade). Analt samlag var mindre vanligt (omkring 1% av de tillfrågade). Majoriteten fick utlösning/orgasm (71% av männen och 62% av kvinnorna). Enligt de tillfrågade männen fick 59% av kvinnorna orgasm och enligt kvinnorna fick 76% av männen utlösning.

Enligt Sifo (Sifo 2002: projekt 3825940) tycker många (män 58%, kvinnor 28%) att det finns tillfällen då man bör ställa upp och ha sex med sin partner även om man inte själv har lust. Men det är även många som tycker motsatsen (män 34%, kvinnor 54%). Många har också haft samlag med partnern även om de inte själva hade lust (män 39%, kvinnor 40%), men det är fler som inte har haft det (män 47%, kvinnor 42%).

När har vi sex

Lördagar (Sifo 2002: projekt 3826260) är den vanligaste veckodagen att ha sex på, bland de som bor ihop med en partner (män 22%, kvinnor 19%). Det är också ganska många som oftast har sex på fredagar (män 12%, kvinnor 11%), eller söndagar (män 13%, kvinnor 10%). Resten har oftast sex någon annan dag i veckan, eller vet inte (män 38%, kvinnor 32%), alternativt vill de inte svara på frågan (män 31%, kvinnor 42%).

Enligt samma undersökning har de flesta sex på kvällen (män 51%, kvinnor 42%). Det är också ganska många som oftast har sex på natten (män 14%, kvinnor 10%), eller på morgonen (män 13%, kvinnor 11%). Resten har oftast sex någon annan tid på dagen, eller vet inte (män och kvinnor 7%), eller också vill de inte svara på frågan (män 25%, kvinnor 37%).

38% av männen och 49% av kvinnorna instämmer helt i att det är viktigt att sexet är spontant för att det ska bli ett bra (Sifo 2004: projekt 1512206) och 48% av männen samt 61% av kvinnorna instämmer helt i att det är viktigt att det finns tid för romantik.

Otrohet

Det är vanligt förekommande att man någon gång under den tid som man varit gift eller sambo haft sexuellt umgänge med någon annan än partnern (män 38%, kvinnor 23%) (Lewin B., 1996). 15% av kvinnorna och 11% av männen tror att deras partner någon gång varit sexuellt tillsammans med någon annan.

59% av männen och 71% av kvinnorna anse att det skulle vara mycket jobbigt om de själva eller partnern var otrogen (Sifo 2004: projekt 1512206).

Preventivmetoder

Enligt Folkhälsoinstitutet (Folkhälsoinstitutet 2000: 17) är det vanligt att även de som inte önskar att det skall bli en graviditet har samlag utan skydd (42% hade inget skydd under det senaste samlaget). P-piller/-stav/-spruta är ganska vanligt (20%). 15% använde kondom, 13% använde spiral och för 10% av de tillfrågade var någon av parterna steriliserad.

Prostitution

Enligt Folkhälsoinstitutet (Folkhälsoinstitutet 2000: 17) har nästan 14% av svenska män någon gång betalat för att få vara sexuellt tillsammans med någon. Motsvarande siffra för kvinnorna är 0%.

Samlagspartners

Män har i genomsnitt haft 7,4 samlagspartners och kvinnor 4,6 stycken (Folkhälsoinstitutet 2000: 17). De 10% mest aktiva männen har haft 29-560 partners var. Tillsammans har dessa 10% haft 53% av samtliga samlagspartners. De 10% mest aktiva kvinnorna har haft 15-100 partners var. Tillsammans har dessa 10% haft 41% av samtliga samlagspartners.

Samlagsdebut

Den genomsnittliga (median) debutålder för både män och kvinnor i åldrarna 18-49 år är mellan 16-17 år (Folkhälsoinstitutet 2000: 17). De män och kvinnor som var äldre än 49 år debuterade i mediantal något eller några år senare.

Samlagsfrekvens

Enligt samma institut (Folkhälsoinstitutet 2000: 17) har vi i genomsnitt 65,4 samlag/år. Tittar man bara på de som är samlagsaktiva blir medeltalet 78,6 samlag per/år.

Sifo (Sifo 2002: projekt 3826260) har visat att ganska många av dem som bor ihop med en partner har sex flera gånger i veckan (män 23%, kvinnor 16%). Det är också ganska många som har sex ungefär en gång i veckan (män 17%, kvinnor 16%), eller flera gånger i månaden (män 15%, kvinnor 13%). Resten har sex mer sällan eller är tveksamma (män och kvinnor 2%), alternativt vill de inte uppge hur ofta de har sex (män 24%, kvinnor 36%). Enligt en nyare Sifo-studie (Sifo 2006: projekt 1514666) har 28% haft sex 1-4 gånger de senaste fyra veckorna och 32% har haft det ännu oftare. De flesta (män 71%, kvinnor 71%) är också nöjda med sitt sexliv. Därtill tycker 74% att det är svårt att ha ett bra förhållande utan fungerande sexliv.

Sexuell oförmåga

Folkhälsoinstitutet hävdar (Folkhälsoinstitutet 2000: 17) att det är mindre vanligt att män upplever att de har sexuell oförmåga jämfört med kvinnor. Minskat intresse för sex var dubbelt så vanligt hos kvinnor som män. Män känner sexuell lust oftare än kvinnor, yngre individer oftare än äldre. Svårigheter att få orgasm är vanligaste oförmågan bland kvinnor och för tidig utlösning dito bland män. Enligt Sifo (Sifo 2006: projekt 1514666) anser majoriteten (60% av både männen och kvinnorna) därtill att de flesta män någon gång i livet upplever missnöje med potensförmågan. I en annan Sifo-studie (Sifo 2004: projekt 1512206) svarade ganska många (män 33%, kvinnor 41%) att de tror att impotens vanligen beror på prestationsångest/stress/nervositet.

Var man har sex

Enligt Sifo (2002: projekt 3825160) har de flesta oftast sex i sovrummet (män 97%, kvinnor 96%). Majoriteten fantiserade också mest om att ha sex i sovrummet (52% av männen och 51% av kvinnorna). Övriga utrymmen i bostaden inklusive balkong/trädgård/uteplats fantiserade 12% av männen och 9% av kvinnorna om att ha sex i. Övriga svarade att de inte visste.

Var man träffas

Folkhälsoinstitutet hävdar också (Folkhälsoinstitutet 2000: 17) att det är vanligt att träffa samlagspartners på barer eller dansställen (29% av männen och 31% av kvinnorna). Det är också ganska vanligt att träffa samlagspartnern hos bekanta (28% av de tillfrågade). Det är mindre vanligt att träffa dem på arbetet eller i skolan (arbetet: omkring 12% av de tillfrågade, skola/utbildning: 8%). Att träffas på någon hobbyverksamhet är också mindre vanligt (omkring 6% av de tillfrågade). En procent hade träffat sexualpartnern via kontaktannonser och en procent av männen hade haft den senaste sexuella kontakten med en prostituerad.

Egenskaper hos partnern

Det är ganska vanligt (män 10%, kvinnor 18%) att söka en partner vars egenskaper i mycket eller ganska hög grad liknar mammans eller pappans (Sifo 2003: projekt 1510814).

Utbildningsnivå

Enlig SCB (SCB 2002: I: tabell 281) har den största delen av arbetskraften (31%) grundskola och gymnasieutbildning som är högst 2 år. Ganska många (21%) har bara gått i grundskolan. Det är också ganska många som har gått grundskola och gymnasium längre än 2 år (18%), har eftergymnasialutbildning kortare än 3 år (16%), eller längre eftergymnasial utbildning (13%).

Sysslor

I detta kapitel presenteras främst data som beskriver vår vardag. De är insamlade av offentliga myndigheter och privata marknadsundersökande företag. För ytterligare data kring hur mycket tid vi använder för olika sysslor rekommenderar jag att söka i SCB:s rapporter baserade på deras tidsanvändningsstudier.

Förvärvsarbete

Arbetstider

Den genomsnittliga arbetstiden för män är ungefär 41 timmar per vecka och för kvinnor ungefär 27 timmar (SCB 1998: Levnadsförhållanden rapport 79).

Enligt SCB (SCB 2002: I: tabell 293) arbetar ganska många en genomsnittlig arbetsvecka övertid vid minst ett tillfälle (28% av samtliga sysselsatta). Majoriteten (59%) har flexitid eller fria arbetstider och de har arbetat minst 10 år med det nuvarande yrket (53%).

Arbetsmiljörelaterade besvär

Många (33%, SCB 2002: I: tabell 293) har varit inblandade i konflikter/bråk med andra personer på arbetsplatsen någon gång under de senaste 12 månaderna. Många (45%) är i regel är uttröttade i kroppen, och/eller är trötta och håglösa (38%). Ganska många (20%) har svårt att sova på grund av att de tänker på jobbet och/eller känner olust inför att gå till arbetet (18%). Många (32%) har varje vecka ont i övre och/eller nedre delen av ryggen (25%), Det är också många som varje vecka har ont i axlarna (30%) och/eller ont i höfter, ben eller fötter (24%).

Arbetsrelaterad stress

Enligt SCB (SCB 2002: I: tabell 293) har majoriteten (60%) av arbetskraften alldeles för mycket att göra och många (38%) anser att de har det stressigt minst halva arbetstiden. 47% har därtill ett psykiskt påfrestande arbete.

Majoriteten (72%, Sifo 2001: projekt 3815040-41) tycker att det är kraven på arbetet som gör dem mest stressade. Ganska många (15%) tycker emellertid att det är kraven från familjen och på fritiden som gör dem mest stressade. Ganska många (23%) tycker att krav från familjen, vänner eller annat på fritiden gör att vardagen blir tung.

Arbetets svårighetsgrad

Enligt SCB (SCB 2002: I: tabell 293) anser de flesta 67% att deras arbete kräver en upplärningstid som är högst ett par månader. Ganska många (14%) anser också att de har för lätta arbetsuppgifter, emedan cirka 12% anser det motsatta.

Arbetsuppgifter

Enligt SCB (SCB 2002: I: tabell 293) utför många (män 28,5%, kvinnor 32,1%) bildskärmsarbete minst halva arbetstiden. Det är också många som har ett rent kroppsligt arbete (män 39,5%, kvinnor 33,3%).

Minst en fjärdedel av arbetstiden: använder 24,3% av männen och 11,6% av kvinnorna handhållna eller släpbara maskiner; använder 15,6% av männen och 1,5% av kvinnorna maskiner som körs (inte bilar eller bussar); arbetar 13% av männen och 4,5% av kvinnorna vid stationära maskiner; använder 20% av männen och 5,8% av kvinnorna bil.

Branschtillhörighet

Många arbetar inom sektorn för handel/kommunikation (19,2%), tillverkande företag (19,1%) eller i vård/omsorg (18,5%, SCB 2002: I: tabell 284). Resten arbetar i finansiell verksamhet/företagstjänster (13,2%), i utbildningsväsendet (8,7%), i personliga och kulturella tjänster/renhållning (7,9%) eller i offentlig förvaltning (5,4%).

Flathet emot chefer

De flesta (68%, Sifo 2004: projekt 1511710) brukar ofta eller ganska ofta säga ifrån till chefen om de är missnöjda med något.

Kontroll över arbetet

Enligt SCB:s arbetskraftsundersökning (SCB 2002: I: tabell 293) är det många (45%) som för det mesta inte kan bestämma när olika arbetsuppgifter skall göras. Många (52%) kan inte bestämma sin egen arbetstakt mer än på sin höjd halva arbetsdagen. Det är också ganska många (26%) som för det mesta aldrig är med och beslutar om upplägningen av det egna arbetet.

Trivsel med arbetet

De flesta (59%) trivs mycket bra på jobbet (Sifo 2003: projekt 1511207) och majoriteten (72%) har aldrig sökt läkarhjälp för att de mått fysiskt eller psykiskt dåligt på grund av situationen på jobbet.

Föreningsaktivitet

De flesta (män 92%, kvinnor 89%) är med i minst en förening (SCB 2001). Det vanligaste är att vara med i en fackförening (58% av befolkningen). Det är också vanligt att vara med i ett konsumentkooperativ (30%). Det är ganska vanligt att vara med i en förening för boende (23%), lagidrott (19%), annan idrott (15%), eller en kulturförening (11%). Ganska få är med i en friluftsförening (9%), en hobbyförening (8%), en pensionärsorganisation (8%), ett politiskt parti (7%), en motororganisation (7%), eller en handikapp- eller patientförening (5%). Övriga typer av föreningar som redovisas i rapporten organiserar mindre än 5% av befolkningen.

Hushållsarbete

Barnens medverkan

Temo har visat (Temo 2001) att de flesta barn (88%) mellan 7-15 år hjälper till hemma. Oftast handlar det om att de bäddar sin säng/städar sitt rum (61%) eller tar hand om disk (26%).

Fördelningen av hushållsarbete mellan könen

Enligt en undersökning från 1990/91 (SCB 1998: Levnadsförhållanden rapport 79) ägnar männen ca 20 timmar per vecka åt hemarbete emedan kvinnorna ägnar det 33 timmar. Personliga behov (främst sömn) ägnade båda könen ungefär lika mycket tid (män 68, kvinnor 71 timmar per vecka). Likaså har båda könen i genomsnitt ungefär lika mycket fri tid (män 35, kvinnor 33 timmar).

Enligt en annan undersökning (SCB 1998, Kvinnomaktutredningen) gör kvinnorna 82% av allt hushållsarbete. I endast 10% av barnfamiljerna delar hon och han jämnt på det obetalda arbetet. Unga par utan barn delar relativt lika på hemarbetet. Men när barnen kommer ökar kvinnans hushållsarbetstid medan mannens förblir oförändrad. Den arbetsfördelning som etableras under småbarnsåren tenderar att leva kvar framöver.

Enligt ytterligare en annan undersökning av SCB (SCB 1992, data från 1990-91) ägnar män i genomsnitt totalt 6,36 timmar per vecka åt hushållsarbete, emedan kvinnor 17,22 timmar åt det.

Livsmedelsinköp

Majoriteten av alla besök i livsmedelsbutiker (Movement Research and Consulting 2002) görs för att handla för dagen eller kompletteringshandla (hushåll med barn 84%, hushåll utan barn 89%). Endast en liten del av besöken görs för att månadshandla (hushåll med barn 3%, hushåll utan barn 2%), eller för att veckohandla (hushåll med barn 13%, hushåll utan barn 9%). Även på stormarknaderna görs majoriteten (75%) av besöken för att kompletteringshandla. Ganska många (20%) har en skriven inköpslista med sig till butiken. De flesta besluten fattas på butiksgolvet både när det gäller typen av vara och märket. Bland spontaninköpen är kosttillskott/naturläkemedel, deodoranter, kakor, kex, dessertostar och godis vanligast. Butikens geografiska läge och gammal vana avgör främst vilken butik vi väljer.

Städning

Enligt Sifo (Sifo 1994: projekt 3241080) brukar i stort sett alla dammsuga och de flesta (90%) rengör också handfatet och toaletten när de städar. De flesta dammar möbler och rengör diskbänken (85%) samt våt torkar badrum och köksgolv (80%). Enligt de flesta kvinnorna och många män är det kvinnorna som sköter städningen i hemmet (män 37%, kvinnor 70%). Det är fler män än kvinnor som anser att städningen utförs gemensamt (män 30%, kvinnor 18%). Det är ganska många män och ganska få kvinnor som påstår att det i huvudsak är mannen som sköter städningen (män 25%, kvinnor 5%).

Våtrengöring

I de flesta hushåll (80%) våtrengörs badrummet minst en gång i veckan (Sifo 1994: projekt 3241080). De flesta (76%) våtrengör också i köket minst en gång i veckan och ganska många (cirka 25%) gör det flera gånger i veckan. I majoriteten av hushållen (nästan 60%) våttorkar man även andra golv minst en gång i veckan. Majoriteten (cirka 60%) rengör handfat och toalett flera gånger i veckan, men det är också många (cirka 35%) som gör det någon gång i veckan. Många (cirka 40%) rengör disktrasan i köket minst en gång i veckan.

Byte av lakan

I majoriteten av hushållen (60%) byts lakanen normalt var fjortonde dag (Sifo 1994: projekt 3241080). Ganska många (25%) byter oftare eller mer sällan (cirka 12%). Det är fler män än kvinnor (män 32%, kvinnor 19%) som anser att det görs varje vecka.

Diskmaskin och tvättmaskin

De flesta (män 71%, kvinnor 72%, SCB 2002: II) har tillgång till tvättmaskin. Majoriteten har också tillgång till diskmaskin (män 55%, kvinnor 56%).

Måltider

SCB hävdar (SCB 1992, data från 1990-91) att vi under vardagarna ägnar i genomsnitt en timme av vår fritid åt måltider (män 1,02 timmar, kvinnor 1,08 timmar). Under helgerna ägnar vi emellertid något längre tid åt dessa (män 1,32 timmar, kvinnor 1,34 timmar).

Personlig hygien & utseende

Enligt samma källa som ovan ägnar vi under vardagarna i genomsnitt nästan en timme åt personlig hygien samt av och påklädning (män 0,44 timmar, kvinnor 0,52 timmar). Under helgerna blir tiden något längre (män 0,51 timmar, kvinnor 0,56 timmar).

Ganska många kvinnor över 39 år (28%) har någon gång använt antirynkrämer (Sifo 2004: projekt 1512532), även om bara 15% tror att de kanske hjälper. Och de flesta (88%) besväras inte alls av sina eventuella rynkor.

De flesta (män 91%, kvinnor 71%) har inga komplex för sitt utseende (Sifo 2003: projekt 1510150). Av de 9% män och 28% kvinnor som har något eller några komplex är vikten det vanligaste (män 47%, kvinnor 43%). De flesta (män 96%, kvinnor 88%) av dom som anser sig ha komplex skulle dock inte kunna tänka sig att genomföra plastikkirurgi. Resultaten från en annan intervjustudie (Sifo 2009: projekt 1518329) tyder på samma sak då de flesta (män 91%, kvinnor 86%) även i den studien hävdade att de inte skulle kunna tänka sig att gå igenom en plastikoperation för att förbättra sitt utseende.

Traditioner

Julvanor

Enligt Sifo (Sifo 2000: projekt 6605260) är den vanligaste traditionen att hälsa på släktingar (82%) på julafton. Det näst vanligaste är att se "Kalle Ankas jul" på TV (76%). Det är även mycket vanligt att spela någon typ av spel (53%). Det är vidare vanligt att resa bort (33%), gå i julotta (30%) och dansa kring granen (26%). Det är ganska vanligt att leka jullekar (24%) eller läsa julevangeliet (14%).

Bland de som spelar spel är det vanligast att spela sällskapspel (86%) men det är även vanligt att spela kort (43%), eller dataspel (24%).

Enligt Temo (Temo 2000: II) är det mycket vanligt att ha julskinka (drygt 80%) och julgran (knapp 80%) under julen. Det är vanligt (cirka 40%) att göra knäck, ha tomt eller äta lutfisk. Det är få (8%) som inte kommer att ha något av detta hemma. Det är enligt Temo vanligare (52%) att fira jul i flera hem än i enbart ett (48%). Det är även vanligt (34%) att vara med om flera julklappsutdelningar.

Kulturkonsumtion

Informationen i detta delkapitel bygger på data från en årlig undersökning av de svenska medievanorna som utförs av det nordiska centret för media- och kommunikationsforskning. Data är tagna från undersökningen år 2000 (Nordicom 2000). Datan bygger på telefonintervjuer med cirka 2.300 personer mellan 9-79 år var centret lät intervjupersonerna uppskatta hur mycket böcker, TV och så vidare som de läst/sett dagen/veckan innan intervjun.

Biografbesök

Det är ganska få som en genomsnittligt vecka besöker en biograf⁵ (män (8%, kvinnor 9%). Det är vanligast bland dem mellan 15-19 år (22%) och det är minst vanligt bland dem mellan 65-79 år (1%). Andelen biografbesökare är störst i Stockholm (14%) jämfört med övriga redovisade orter (4-8%) Andelen biografbesökare är högst (12%) bland dem med "lång" högskoleutbildning (> 3 år).

5. Med biografbesök avses i undersökningen även filmvisningar på filmklubbar och på filmfestivaler.

Bokläsning

Det är vanligt (39% av befolkningen) att en genomsnittlig dag läsa i en bok av någon sort (Nordicom 2000). En genomsnittlig vecka läser majoriteten av oss i en bok (män 51%, kvinnor 66%). Det är vanligare bland de högutbildade jämfört med de lågutbildade (högutbildade 78%, lågutbildade 38%). Det är vanligast bland 9-14 åringar att läsa i en bok en genomsnittlig dag och det är minst vanligt bland de som är mellan 35-44 år (9-14 år 66%, 35-44 år 37%).

Det är en högre andel kvinnor än män som läser skönlitteratur en genomsnittlig vecka (49% jämfört med 31%). Men det är lika stor andel som läser facklitteratur eller läroböcker (21%). Många (32%) köper boken i en bokhandel, eller lånar den på ett bibliotek (23%), 12% läser en bok som de lånat från någon emedan 10% fått den som gåva och 8% köper den via en bokklubb. 4% av böckerna är köpta i kiosker, varuhus eller antikvariat.

Kvällstidningsläsning

Det är ganska vanligt att en genomsnittlig dag läsa kvällstidningar⁶ (män 31%, kvinnor 25%). Det är vanligast bland dem som är mellan 35 – 45 år och mellan 55 – 64 år (30%) och det är minst vanligt bland dem mellan 9-14 år (18%). Andelen kvällstidningsläsare är något större i Stockholm (32%) jämfört med ren landsbygd (29%) och i synnerhet jämfört med Malmö (16%). Andelen varierar även tre procentenheter beroende på storleken på hushållet. Ca 25% läste enbart en kvällstidning emedan 3% läste två stycken. Andelen kvällstidningsläsare var lägst (19%) bland dem med ”lång” högskoleutbildning (> 3 år).

6. Med kvällstidning avses i undersökningen tidningarna Aftonbladet, Expressen, GT och Kvällsposten.

Morgontidningsläsning

De flesta läser en genomsnittlig dag morgontidning⁷ exklusive Metro (män 75%, kvinnor 74%). Den genomsnittliga lästiden bland dem som läser morgontidningar är för båda könen cirka 30 minuter. Det är vanligast bland dem som är över 65 år (andel 85%, lästid 48 min.) och det är minst vanligt bland dem som är mellan 9-14 år (37%, 13 min.). Andelen morgontidningsläsare är lite större i städer/större tätorter (79%) jämfört med ren landsbygd (69%). Detta i synnerhet om Metro inkluderas i frågan då andelen stiger till 77% i Stockholm och Göteborg samt 86% i Malmö. Andelen varierar även något beroende på storleken på hushållet (en person 70%, två personer 82%, tre personer 76%, fyra eller fler 68%). Majoriteten (63%) läser enbart en morgontidning, emedan 11% läste två stycken. 38% läser enbart en landsortstidning emedan 23% läser enbart en storstadstidning. Andelen morgontidningsläsare är något högre bland dem med högskoleutbildning (81% bland dem med en högskoleutbildning på upp till 3 år samt 86% bland dem med en högskoleutbildning > 3 år) jämfört med dem som har lägre utbildning (< 9 år utbildning (dvs. enbart folkskola) 79%, 9 – 10 år (dvs. folkskola + realskola eller grundskola) 72%, samt de som gått gymnasium utan att studera vidare 74%).

7. Med morgontidning avses i undersökningen tidningar som kommer på morgonen och minst en gång per vecka. Frågan ställdes om läsningen dagen före frågedagen och den ställdes under alla veckodagar. Notera dock att hälften av alla morgontidningar enbart kommer ut 6 dagar i veckan.

Enligt SCB (SCB 2002: II) har de flesta (män 71%, kvinnor 74%) tillgång till daglig tidning.

Radiolyssnande

De flesta (cirka 80%) lyssnar en genomsnittligt dag år på radio (RUAB 2000). Den genomsnittliga tiden som de lyssnar är cirka 3 timmar. Tiden är relativt lika i spannet 20-79 år, det vill säga mellan 3-3,5 timmar/dygn. De som är mellan 9-19 år lyssnar i genomsnitt betydligt mindre på radio (cirka 1,5 timmar/dygn).

Bland de äldre lyssnarna (50-79 år) dominerar Sveriges radios kanaler totalt (cirka 80%). De yngre lyssnarna (mellan 9-34 år) lyssnar emellertid minst lika mycket på kommersiella radiokanaler som på Sveriges radio (9-19 år cirka 60% kommersiella kanaler, 20-34 år cirka 49% kommersiella kanaler). De i åldrarna däremellan lyssnar mest på Sveriges radio (35-49 år 60% Sveriges radio).

Musiklyssnande via Internet

Ganska många (29%) lyssnar på musik via internetjänster som Spotify någon gång under en vanlig vecka (Sifo 2010: projekt 1518232).

Special-/facktidskriftsläsning

Många läser en genomsnittligt dag minst en special-/facktidskrift⁸ (män 35%, kvinnor 29%). Det är vanligast bland de som är mellan 55-64 år (38%) och det är minst vanligt bland de som är mellan 15-19 år (13%). Andelen special-/facktidskriftsläsare är något större i Stockholm (37%) jämfört med Göteborg (33%) och Malmö (29%), övriga redovisade områden ligger på 31%. 27% läser enbart en special-/facktidskrift emedan 5% läser två eller flera. Andelen special-/facktidskriftsläsare är högst (47%) bland de med "lång" högskoleutbildning (> 3 år).

8. Med Specialtidskrift avses i undersökningen tidningar som är inriktade på något eller några specialintressen, med facktidskrift avses i undersökningen fack- och yrkestidningar.

Teaterbesök

Enligt SCB (SCB 2002: I: tabell 620) är det vanligt att man någon gång under den senaste tvåårsperioden besökt en teater (män 35,9%, kvinnor 44,6%). De med högskoleutbildning gör i högre utsträckning teaterbesök (56,6%) jämfört med de som gått enbart grundskola eller motsvarande (31,6%) eller grundskola + gymnasium (36%).

TV-tittande

De flesta tittar en genomsnittligt dag år på TV (män 89%, kvinnor 87%). Den genomsnittliga tiden framför TV: n bland dem som tittar på TV är cirka 2 timmar (män 118 min., kvinnor 121 min.). De som tittar mest på TV är de som är mellan 65-79 år (95%, 157 min.), följt av 9-14 år (93%, 97 min.), 45-64 år (89%, 118 min.), 15-24 år (87%, 109 min.), samt slutligen de som är mellan 25-44 år (82%, 106 min.). Högutbildade tittar något mindre än lågutbildade (83%, 103 min jämfört med 92%, 147 min.). Andelen TV-tittare är relativt likvärdigt i hela Sverige. Likaså är andelen relativt likvärdig oberoende av storleken på hushållet (en person 87%, två personer 91%, tre personer 85%, fyra eller fler 88%). Majoriteten ser på fler än en kanal, men ungefär en tredjedel tittade på endast en kanal. Speciella TV-kanaler såsom film-, nyhets- eller sportkanaler ses av mindre än 10% av TV tittarna.

Data från SCB: s undersökningar av levnadsförhållandena (SCB 2002: II) visar att de flesta har tillgång till TV (män och kvinnor ca 98%) och video (män 88%, kvinnor 85%).

Vecko-/månadstidningsläsning

Det är vanligt att en genomsnittligt vecka läsa minst en vecko-/månadstidning⁹ (män 27%, kvinnor 39%). Det är vanligast bland de som är mellan 65-79 år (46%) och det är minst vanligt bland de mellan 35-44 år (22%). Det är något vanligare på landet (36%) jämfört med Stockholm och Göteborg (30%), övriga redovisade tätorter ligger på 34%. Andelen vecko-/månadstidningsläsare är lägst (28%) bland dem med "lång" högskoleutbildning (> 3 år).

9. Med vecko-/månadstidning avses i undersökningen herr-/damtidningar, och ungdomstidningar som är riktade mot en "bred" publik, det vill säga inte specialtidningar.

Reklamundvikare

Många (ca 39%) av oss undviker reklam i de flesta medier (Sifo 2008).

Ledighet/semester

Föräldraledighet

Det vanligaste är att kvinnorna tar ut all föräldraledighet (69% av samtliga barnfamiljer) (SCB 1998, Kvinnomaktutredningen). De män som tog ut föräldraledighet det år studien baseras på tog bara ut 10% av den totala föräldraledigheten. Den största delen av ledigheten för vård av sjukt barn tas också ut av kvinnor (69%). Männerna tar ofta ut sina föräldralediga dagar spritt under året: gärna under semesterperioden på sommaren och i samband med jul- och nyårshelgerna. I Norrlandslänen syns också ett ökat uttag under älgjakten. Kvinnan är ensam tillsammans med barnen 47 och mannen 18 timmar per vecka.

Semesterresa

Enligt SCB (SCB 2002: I: tabell 621) reser majoriteten (män 62,7%, kvinnor 63,1%) någon gång under ett år på en semesterresa som är minst en vecka lång. De med högskoleutbildning gör i högre utsträckning en semesterresa (76,5%) jämfört med dem som enbart gått grundskola eller motsvarande (50,7%) eller grundskola + gymnasium (62,2%). Bland dem som är under 65 år är andelen omkring 64-70%, emedan den är lägre bland dem som är 65-74 år (53,2%) och i synnerhet för dem som är 75-84 år (34,9%).

Enligt Sifo (Sifo 1999: projekt 3995680) är det mycket vanligt att planera att resa bort under semestern (63% av männen och 60% av kvinnorna), men det är också vanligt att inte göra det (30% av männen och 34% av kvinnorna).

Mobiltelefonanvändning

Enligt Nordicom (Nordicom 2000) har de flesta tillgång till mobiltelefon privat (män 84%, kvinnor 77%). Den åldersgrupp med högst andel som har tillgång till mobiltelefon privat är dom mellan 15 – 24 år (91%) och den grupp med lägst andel är de mellan 65-79 år (52%).

Motion

Enligt SCB (SCB 2002: I: tabell 614) har majoriteten (män 60,6%, kvinnor 57,5%) minst en gång under de senaste 12 månaderna utövat någon idrott. De med högskoleutbildning har i högre utsträckning utövat någon idrott (75,9%) jämfört med dem som gått enbart grundskola eller motsvarande (43%) eller grundskola + gymnasium (58,9%). Den åldersgrupp med högst andel som utövat någon idrott är de mellan 16-24 år (85,2%).

Enligt samma källa (SCB 2002: I: tabell 613) har många (män 29,6%, kvinnor 32,2%) strövat i skog och mark någon gång under de senaste 12 månaderna. De med högskoleutbildning har i högre utsträckning (34,8%) gjort det jämfört med de som gått enbart grundskola eller motsvarande (26,8%) eller grundskola + gymnasium (31,3%). Den åldersgrupp med högst andel som strövat i skog och mark är de mellan 55-64 år (41,9%).

Musicerande och sång

SCB (SCB 2002: I: tabell 617) hävdar också att ganska många (män 16,9%, kvinnor 13,3%) någon gång under den senaste tvåårsperioden har spelat något musikinstrument. Av dessa spelar 6,4% varje vecka. De med högskoleutbildning spelar i högre utsträckning musikinstrument (23,2%) jämfört med dem som gått enbart grundskola eller motsvarande (12,8%) eller grundskola + gymnasium (17,5%).

Persondatoranvändning

Enligt Nordicom (Nordicom 2000) har majoriteten (män 66%, kvinnor 61%) tillgång till persondator i hemmet. 27% av de tillfrågade använder datorn i hemmet en genomsnittlig dag. Den åldersgrupp med högst andel som har tillgång till en dator är de mellan 9 – 14 år (83%) och den grupp med lägst andel är de mellan 65-79 år (23%). Även beträffande användningen av datorn en genomsnittlig dag ligger 9 – 14 åringarna i topp (40%) och 65 – 79 åringarna i botten (9%). Andelen som har tillgång till dator är något större i Stockholm (66%), Göteborg (69%) och Malmö (71%), jämfört med övriga redovisade områden (60 – 63%). Andelen personer med tillgång till persondator är högst (85%) bland dem med ”lång” högskoleutbildning (> 3 år).

Majoriteten (59%) använder en genomsnittlig dag datorn till att kommunicera på Internet, därefter för spel (24%), hemkontorsgöromål såsom brev och bokföring (23%), förvärvsarbete (17%) och utbildning (16%). Den åldersgrupp som är mest aktiv på Internet är dem mellan 15 – 24 år (67%) och de som spelade mest spel är dem mellan 9 – 14 år (67%). Internetanvändningen är relativt jämnt fördelad mellan män och kvinnor (män 59%, kvinnor 57%). Emedan män i högre utsträckning spelar spel (män 27%, kvinnor 18%). Det vanligaste användningsområdet för Internet är för att skicka elektronisk post, vilket 65% av de tillfrågade gör en genomsnittlig dag och 50% av dem söker någon slags information på nätet.

De flesta (SCB 2002: II) har tillgång till dator i hemmet (män 76%, kvinnor 70%) och majoriteten har också tillgång till Internet (män 66%, kvinnor 60%).

Religionsutövning

Enligt SCB (SCB 2002: I: tabell 611) har många (män 31,6%, kvinnor 42,2%) minst en gång under den senaste 12 månaderna deltagit i gudstjänst eller väckelsemöte. De med högskoleutbildning har i högre utsträckning deltagit i gudstjänst eller väckelsemöte (41,2%) jämfört med dem som gått enbart grundskola eller motsvarande (36,7%) eller grundskola + gymnasium (34,6%). Den åldersgrupp med högst andel som deltagit i gudstjänst är dom mellan 65-74 år (47%). Den åldersgrupp med lägst andel är dom mellan 16-24 år (30,4%).

Skrivande

Enligt samma myndighet (SCB 2002: I: tabell 618) har många kvinnor och ganska många män (män 24,4%, kvinnor 48,1%) någon gång under de senaste 12 månaderna skrivit dagbok, dikter, brev artiklar eller dylikt. De med högskoleutbildning har gjort det i högre utsträckning (46,8%) jämfört med dem som gått enbart grundskola eller motsvarande (31,8%) eller grundskola + gymnasium (33%).

Spel om pengar

Tips, lotter, trav och dylikt

Att vinna en storvinst på lotteri är den dröm som majoriteten (53%) helst skulle se gå i uppfyllelse (Sifo 2003: projekt 1511174), framför alternativ som att göra en exotisk resa (22%), vinna OS-guld/VM-guld (3%), starta eget företag (3%), ta ett sabbatsår (10%), eller bli popstjärna (1%). Och enligt Svenska spels hemsida (Svenska spel 2002) spelar de flesta (cirka 85%) av alla vuxna svenskar mer eller mindre regelbundet. De som spelar regelbundet spelar oftast Bingolotto, hästspel, tips eller Lotto. Lotter däremot är oftast impulsköp. I genomsnitt spelar vi för 3.200 kronor om året. Enligt Svenska spel är spelandet relativt jämnt fördelat geografiskt, åldersmässigt och socialt. Vi spelar också för en relativt konstant del av vår disponibla inkomst (2,5-3%) oavsett konjunktursvängningar. Män lägger ner något mer pengar på spel än kvinnor. De tio populäraste spelen år 2001 var enligt Svenska spel:

1. Jack & Miss Vegas (spelautomat, Svenska spel)
2. V75 (trav, ATG)
3. Triss (lotteri, Svenska spel)
4. Bingolotto (Bingo på TV, Folkspel)
5. Lotto (lotteri, Svenska spel)
6. Dagens dubbel (trav, ATG)
7. Vinnare och plats (trav, ATG)
8. Bingo (spelhallsspel)
9. Oddset (tips, Svenska spel)
10. Kasino (spelhallsspel, Svenska spel).

Aktier

Enligt Temo (Temo 2000: I) äger majoriteten (66 %) någon form av aktie eller andelar i aktiefonder. Majoriteten (54%) har andelar i en aktiefond. Men det är också många (36 %) som äger börsnoterade aktier och ganska många (15%) äger icke börsnoterade aktier.

Sportkonsumtion

Enligt SCB (SCB 2002: I: tabell 615) har majoriteten av männen och många kvinnor (män 58%, kvinnor 39,2%) någon gång under de senaste 12 månaderna besökt något idrottsevenemang. De med högskoleutbildning har i högre utsträckning besökt något idrottsevenemang (49,3%) jämfört med dem som gått enbart grundskola eller motsvarande (42,9%) men i lägre utsträckning än dem som gått grundskola + gymnasium (51,5%). Den åldersgrupp i vilka flest varit på ett dylikt evenemang de senaste 12 månaderna är dem mellan 16-24 år (67,1%).

Studier

I genomsnitt ägnar vi ungefär 2 timmar i veckan av vår fritid åt studier av något slag enligt en undersökning från 1990/91 (SCB 1998: Levnadsförhållanden rapport 79).

Sömn

Enligt SCB (SCB 1992, data från 1990-91) sover vi i genomsnitt drygt 7 timmar per natt under vardagsnätter (män 7,13 timmar, kvinnor 7,34 timmar). Under helgnätter sover vi i genomsnitt drygt 8 timmar (män 8,31 timmar, kvinnor 8,35 timmar). Ganska många (män 17%, kvinnor 19%) går under vardagarna och lägger sig mellan 22.00-22.30. Majoriteten (män 53%, kvinnor 60%) har gått och lagt sig klockan 23.00. Ganska många (män 30%, kvinnor 17%) går emellertid och lägger sig mellan 23.00-24.00. Efter klockan 06.30 har majoriteten gått upp (män 66%, kvinnor 55%).

Enligt Socialstyrelsen (Socialstyrelsen 1998) är det många av oss mellan 16-84 år som ofta känner sig trötta (män 31,5%, kvinnor 45,7%) och det är ganska många som har besvär med sömnen (män 13,6%, kvinnor 22,1%).

Enligt Sifo (Sifo 2000: projekt 6305090) anser majoriteten (cirka 75%) att de sover tillräckligt. Majoriteten (cirka 75%) anser även att de har lätt för att somna. Det är mindre vanligt att ha svårt att somna (13% av männen och 20% av kvinnorna). Bland de som är 50 år och äldre är det vanligare (85%) att sova tillräckligt mycket jämfört med de yngre (65%).

Umgänge

Enligt en undersökning (Nilsson Å. 2002) umgås många någon gång i veckan med någon utanför familjen. Den åldersgrupp i vilken den största andelen umgås med någon utanför familjen är dom mellan 35-64 år (49%), följt av 20-34 år (42%), 0-20 år (29%), 65-79 år (25%) och 80- (13%). Fram till pensionsåldern träffar nära hälften av de som bor i storstäder vänner flera gånger i veckan jämfört med drygt en fjärdedel bland dem som bor på landsbygden. På landsbygden umgås de dock mer över generationsgränserna. Främst umgås vi med personer i vår egen ålder, emedan äldre personer oftare umgås med människor som är yngre än dem.

Enligt SCB (SCB 1992, data för personer mellan 20-64 år från 1990-91) tillbringar de som är ensamboende i genomsnitt störst del av sin fritid med umgänge med människor utanför familjen (män 19,57 timmar/vecka, kvinnor 18,29 timmar/vecka). De som är sammanboende med någon ägnar betydligt mindre tid åt detta (män 10,30 timmar/vecka, kvinnor 9,58 timmar/vecka).

Referenser

- Brottsförebyggande rådet (2002) Polisanmälda brott, uppklarade brott och misstänkta personer - Definitiv statistik för år 2001, Brottsförebyggande rådet, Stockholm.
- DN/Temo (2002) Familjetvist om räkningarna. Artikel i Dagens Nyheter den 13 december 2002. Baserad på en intervjuundersökning utförd av Temo bland drygt 1.000 gifta och sammanboende personer mellan 20-55 år, Dagens Nyheter, Stockholm.
- Folkhälsoinstitutet (1998) Alkohol- och narkotikautvecklingen i Sverige, Folkhälsoinstitutet, Stockholm.
- Folkhälsoinstitutet (2000: 17) Sex i Sverige, intervjuer med 5.250 personer mellan 18-74 år under år 1996, Folkhälsoinstitutet, Stockholm.
- Konsumentverket (1997) Utgiftsbarometern 1996, Konsumentverket, Stockholm.
- Livsmedelsverket (1998) Kampanj för bättre livsmedelshygien i hemmen (Pressmeddelande), Livsmedelsverket, Uppsala.
- Movement Research and Consulting (2002) Vad sker i butik. En undersökning baserad på 8.500 intervjuer av personer på väg in i olika typer av livsmedelsbutiker år 2002, Movement Research and Consulting, Stockholm.
- Nienstedt, M., et. Al. (1985) Människans fysiologi och anatomi, Esselte Studium, Stockholm.
- Nilsson Å (2002) Umgänge utanför familjen? En enkätundersökning av umgängesvanorna utskickad år 2001 till 6.000 personer i åldrarna 15-85 år. Resultaten beskrivs i boken *Det våras för politiken* (redaktörer: Holmberg, Sören & Weibull, Lennart), Göteborgs Universitet, Göteborg.
- Nordicom (2000) Mediabarometern 2000, Nordicom, Göteborg.
- Riksskatteverket (2001), Skattestatistisk årsbok 2001, Stockholm, Riksskatteverket.
- RUAB (2000), RUAB's Nyhetsbrev nr 1 2000, undersökning av radiolyssnande i hela Sverige i olika perioder under år 1999-2000, RUAB, Stockholm.
- SCB (1992) Tidsanvändningsundersökningen 1990/91. En studie med besöksintervjuer och dagbokföring bland 3.636 personer i åldrarna 20-64 år, SCB, Örebro.
- SCB (1997: Levnadsförhållanden rapport 91) Välfärd och ojämlikhet i 20-årsperspektiv 1975-1995, SCB, Örebro.
- SCB (1998: 290), Allt fler överviktiga, SCB, Örebro.
- SCB (1998: 317), Sveriges folkmängd den 31 den 31 december 1998, SCB, Örebro.
- SCB (1998: pressmeddelande nr 7) Cancerstatistik 1995: Lungcancer fortsätter att öka bland kvinnor, SCB, Örebro.
- SCB (1998: 053) Fler studerar - färre får barn, SCB, Örebro.
- SCB (1998: Levnadsförhållanden rapport 79) I tid och otid, SCB, Örebro.
- SCB (1998, Kvinnomaktutredningen) Kvinnomaktutredningen, SCB, Örebro.
- SCB (2000) När mat kommer på tal - Tabeller om livsmedel 2000, SCB, Örebro.
- SCB (2001) Föreningslivet i Sverige 1992-2002 - Några preliminära uppgifter från SCB: s undersökningar av levnadsförhållandena (ULF) 2000, besöksintervjuer under år 2000 med 6.000 personer mellan 16-84 år, SCB, Örebro.
- SCB (2002: I) Statistisk årsbok för Sverige 2002, SCB, Örebro.
- SCB (2002: II) Indikatorer på materiella tillgångar m.m. 1990-2001. Data från besöksintervjuer med ca 7500 personer mellan 16-84 år, SCB, Örebro.

- SCB (2002: III) Genomsnittlig nettoutgift för olika upplåtelseformer och hushållstyper 2000. Enkätundersökning utförd under år 2000, SCB, Örebro.
- SCB (2002: IV) Boende och transporter. Tabeller baserade på ULF 1999, SCB, Örebro.
- SCB (2004) Så bor vi i Sverige. Bostäder, boendemiljö och transporter 1975–2002, SCB, Örebro.
- SCB (2005) 6 kilo mer man och 4 kilo mer kvinna. Pressmeddelande från SCB, 2005-11-09, på SCB:s hemsida www.scb.se.
- SCB (2009) Statistisk årsbok för Sverige 2010, SCB, Örebro.
- SCB (2005) 6 kilo mer man och 4 kilo mer kvinna. Pressmeddelande från SCB, 2005-11-09, på SCB:s hemsida www.scb.se.
- Sifo (1994: projekt 3241080) Hygien. Telefonintervjuer 24-28 januari 1994 om städning med 1.000 personer över 15 år, Sifo Research & Consulting AB, Stockholm.
- Sifo (1995: projekt 3242040) Frukt och grönsaker. Telefonintervjuer 19-22 september 1994, Sifo Research & Consulting AB, Stockholm.
- Sifo (1995: projekt 3242560) Svenskarna om sitt boende. Telefonintervjuer 2-5 oktober 1995 med 1.000 personer över 15 år, Sifo Research & Consulting AB, Stockholm.
- Sifo (1996: projekt 3251970) Moralfrågor. Telefonintervjuer 24 april-7 maj 1996 med 1.000 personer över 15 år, Sifo Research & Consulting AB, Stockholm.
- Sifo (1996: projekt 3261600) Framtidsförväntningar. Telefonintervjuer 26-29 augusti 1996, Sifo Research & Consulting AB, Stockholm.
- Sifo (1996: projekt 3251970) Grannsämja. Telefonintervjuer 2-5 december 1996, Sifo Research & Consulting AB, Stockholm.
- Sifo (1998: projekt 3281820) Ta saker från arbetsplatsen. Telefonintervjuer 2-6 juni 1998 med 1.000 personer över 15 år, Sifo Research & Consulting AB, Stockholm.
- Sifo (1998: projekt 4181100) Tror du på reinkarnation? Telefonintervjuer 9-12 februari 1998 med 1.000 personer över 15 år, Sifo Research & Consulting AB, Stockholm.
- Sifo (1998: projekt 3805040) Svenskarnas middagsvanor, Telefonintervjuer 7-10 februari 2000 med 1.000 personer över 15 år, Sifo Research & Consulting AB, Stockholm.
- Sifo (1999: projekt 3295680) Svenskarna om bilen i samband med semester, Telefonintervjuer 7 juni 1999 med 1.035 personer över 15 år, Sifo Research & Consulting AB, Stockholm.
- Sifo (2000: projekt 3805270) Din egen livsåskådning. Telefonintervjuer 20-23 mars 2000 med 1.000 personer som var 15 år eller äldre, Sifo Research & Consulting AB, Stockholm.
- Sifo (2000: projekt 3805450) Brukar Du röka eller snusa? Telefonintervjuer 4-5 maj 2000 med 1.000 personer som var 15 år eller äldre, Sifo Research & Consulting AB, Stockholm.
- Sifo (2000: projekt 6305090) En undersökning om sömn. Telefonintervjuer 6 - 10 mars 2000 med 1.000 personer som var 15 år eller äldre, Sifo Research & Consulting AB, Stockholm.
- Sifo (2000: projekt 6605260) Vad gör man på julen? Telefonintervjuer 6 - 9 november 2000 med 1.000 personer som var 15 år eller äldre (de fick svara på vilka av åtta aktiviteter som de brukade göra under julen), Sifo Research & Consulting AB, Stockholm.

Sifo (2000: projekt 3806590) Småbarnsföräldrar. Telefonintervjuer 4 - 21 december 2000 med 618 personer med barn som var 10 år eller yngre, Sifo Research & Consulting AB, Stockholm.

Sifo (2001: projekt 6815520) Allmänhetens syn på bibeln. Telefonintervjuer 28-31 mars 2001 med 1.000 personer som var 15 år eller äldre, Sifo Research & Consulting AB, Stockholm.

Sifo (2001: projekt 3815040-41) Stress i arbetslivet, pensioner. Telefonintervjuer v 4-5 2001 med 1.259 personer, Sifo Research & Consulting AB, Stockholm.

Sifo (2001: projekt 3615210) Val av lunchrätt, En orienterande studie för livsmedelsverket. Standardiserade intervjuer med 152 lunchgäster på restauranger i Stockholm och Jönköping samt gruppdiskussioner med 21 personer i mars 2001, Sifo Research & Consulting AB, Stockholm.

Sifo (2001: projekt 3815030) En undersökning om psykisk och fysisk hälsa. Telefonintervjuer 18 januari 2001 med 1.000 personer som var 15 år eller äldre, Sifo Research & Consulting AB, Stockholm.

Sifo (2002: projekt 3816230) Förstoppning. Telefonintervjuer med 1.000 personer som var 15 år eller äldre, Sifo Research & Consulting AB, Stockholm.

Sifo (2002: projekt 3825160) Vilket rum man har sex i. Telefonintervjuer med 1.000 personer som var 15 år eller äldre, Sifo Research & Consulting AB, Stockholm.

Sifo (2002: projekt 3825940) Sex under semestern - en undersökning bland storstadsbor. Telefonintervjuer med 1.000 personer som var 15 år eller äldre i Göteborg, Malmö och Stockholm, Sifo Research & Consulting AB, Stockholm.

Sifo (2002: projekt 3826070) Rädsla i bostadsområdet. Telefonintervjuer 19-26 augusti 2002 med 1.209 personer som var 18 år eller äldre, Sifo Research & Consulting AB, Stockholm.

Sifo (2002: projekt 3826260) Rutinsex - allmänheten om sina sexvanor. Telefonintervjuer 27 augusti - 9 september 2002 med 1.623 personer som var 30 år eller äldre (av dessa var 1.098 gifta eller sambos och de fick vidare frågor om sitt sexliv), Sifo Research & Consulting AB, Stockholm.

Sifo (2003: projekt 1510150) Utseendet. Telefonintervjuer 7 - 9 januari 2003 med 516 kvinnor som var 40 år eller äldre, Sifo Research & Consulting AB, Stockholm.

Sifo (2003: projekt 1510646) Kost och motion. Telefonintervjuer 31 mars - 3 april 2003 med 1.000 personer som var 15 år eller äldre, Sifo Research & Consulting AB, Stockholm.

Sifo (2003: projekt 1510814) Egenskaper hos partnern. Telefonintervjuer 14 - 20 maj 2003 med 430 män och 570 kvinnor som var 15 år eller äldre, Sifo Research & Consulting AB, Stockholm.

Sifo (2003: projekt 1510903) Bo som äldre. Telefonintervjuer 12 - 18 juni 2003 med 1.000 personer som var 15 år eller äldre, Sifo Research & Consulting AB, Stockholm.

Sifo (2003: projekt 1511174) Guldkant på vardagen. Telefonintervjuer 15 - 23 september 2003 med 1.689 personer som var 25 år eller äldre, Sifo Research & Consulting AB, Stockholm.

Sifo (2003: projekt 1511207) Trivsel på jobbet. Telefonintervjuer 22-30 september 2003 med 1.057 personer som var 15 år eller äldre, Sifo Research & Consulting AB, Stockholm.

Sifo 2004: projekt 1511710) Besvärliga människor. Telefonintervjuer 12-19 januari 2004 med 661 personer som var 15 år eller äldre, Sifo Research & Consulting AB, Stockholm.

Sifo 2004: projekt 1512076) Efterrätter. Telefonintervjuer 31 mars – 6 april 2004 med 1000 personer som var 15 år eller äldre, Sifo Research & Consulting AB, Stockholm.

Sifo (2004: projekt 1512206) Impotens. Telefonintervjuer 4 – 12 maj 2004 med 456 män och 544 kvinnor som var 18 år eller äldre, Sifo Research & Consulting AB, Stockholm.

Sifo (2004: projekt 1512370) Glassvanor. Telefonintervjuer 21 – 24 juni 2004 med 907 personer som var 15 år eller äldre, Sifo Research & Consulting AB, Stockholm.

Sifo (2004: projekt 1512532) Antiryknkrämer. Telefonintervjuer 30 augusti - 7 september 2004 med 483 män och 616 kvinnor som var 15 år eller äldre, Sifo Research & Consulting AB, Stockholm.

Sifo (2005: projekt 1514122) Umgås med släkten. Telefonintervjuer 19 – 25 oktober 2005 med 1.000 personer som var 15 år eller äldre, Sifo Research & Consulting AB, Stockholm.

Sifo (2006: projekt 1514666) Bättre sex. Telefonintervjuer 16 – 27 mars 2006 med 542 män och 607 kvinnor som var 25 – 70 år gamla, Sifo Research & Consulting AB, Stockholm.

Sifo (2007: projekt 1515606) Nedskräpning. Telefonintervjuer 8 – 11 januari 2007 med 1.000 personer som var 15 år eller äldre, Sifo Research & Consulting AB, Stockholm.

Sifo (2009: projekt 1518329) Skönhetsoperationer. Telefonintervjuer 2 – 5 februari 2009 med 489 män och 511 kvinnor som var 15 år eller äldre, Sifo Research & Consulting AB, Stockholm.

Sifo (2008) Reklamundvikare i Sverige 2008, Sifo Research & Consulting AB, Stockholm.

Sifo (2010: projekt 1518232) Spotify och andra musiktjänster på Internet. . Telefonintervjuer 25 – 29 november 2009 med 1.207 personer i åldrarna 9 – 79 år, Sifo Research & Consulting AB, Stockholm.

Sifo (2011: projekt 1522398) Alkoholreklam. Telefonintervjuer 2 – 5 maj 2011 med 1.000 personer som var 15 år eller äldre, Sifo Research & Consulting AB, Stockholm.

Sifo (2011: projekt 1523775) Elförbrukning. Telefonintervjuer 28 november – 9 december 2011 med 2.000 personer som var 15 år eller äldre, Sifo Research & Consulting AB, Stockholm.

Sifo (2012: projekt 1524152) Spöken. Telefonintervjuer 23 – 26 januari 2012 med 1.000 personer som var 15 år eller äldre, Sifo Research & Consulting AB, Stockholm.

Socialstyrelsen (2002) Dödsorsaker 2000, Socialstyrelsen, Stockholm.

Socialstyrelsen (1998) Hälsa- och sjukvårdsstatistisk årsbok 1998, Socialstyrelsen, Stockholm.

Socialstyrelsen (2000) Aborter 1998, Socialstyrelsen, Stockholm.

Svenska spel (2002) Allmänt om spel, Svenska spels hemsida, Svenska spel, Visby.

Temo (2000: I) Två av tre svenskar äger idag aktier. Telefonintervjuer 13-22 december 1999 med 1.858 personer som var 16 år eller äldre, Temo AB, Stockholm.

Temo (2000: II) Julfirande i Sverige 2000. Telefonintervjuer 11-20 december 2000 med 1.100 personer som var 16 år eller äldre, Temo AB, Stockholm.

Temo (2001) Barns veckopeng och sparande. Telefonintervjuer november 2001 med 500 föräldrar med barn i åldrarna 7-15 år, Temo AB, Stockholm.

Temo (2002) Boendebarmetern 1/2002 – svenskarnas drömmar kring sitt boende.
Telefonintervjuer juni 2002 med 1.000 personer som var 16 år eller äldre, Temo AB,
Stockholm.